

VAC-PACT -PILOTTIHANKE
ROKOTUSLUOTTAMUS –
POTILAIDEN JA
AMMATTIHENKILÖIDEN VÄLISTÄ
TIETOISUUTTA, VIESTINTÄÄ JA
LUOTTAMUSTA

Rokotteet ja diabetes

Euroopan unionin
rahoittama

Vallitseva tilanne

- Maailmassa sairastuu tuhansia aikuisia vuosittain sairauksiin, joita voitaisiin ehkäistä rokotteilla.
- Varsinkin **diabeetikoilla** on suurempi riski kärsiä **rokotteilla ehkäistävissä olevien sairauksien** aiheuttamista komplikaatioista.

Maailman terveysjärjestö (WHO) arvioi, että:

Maailmassa on 422 miljoonaa
diabeetikkoa

Diabetes on suoraan
vastuussa 1,6 miljoonasta
kuolemasta vuosittain

Rokottautuminen on tärkeä osa terveenä pysymistä.
Puhu terveydenhuollon ammattilaiselle, keskustele omasta tilanteestasi ja terveystarpeistasi ja varmista, että saat rokotuksesi ajan tasalle.

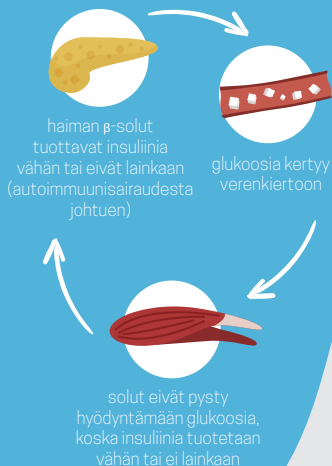
Yleiskatsaus diabetekseen

Diabetes on **krooninen sairaus**, jolle ovat ominaisia **kohonneet verensokerin (glukoosin) tasot**. Ihminen sairastuu diabetekseen, kun haima ei pysty enää tuottamaan insuliinia, tai kun keho ei pysty hyödyntämään sen tuottamaa insuliinia. Diabetesta esiintyy eri muodoissa sairauden aiheuttajasta riippuen.

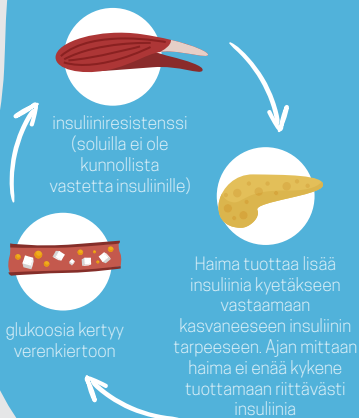
Tyypin 1 diabetesta

voi esiintyä missä iässä tahansa, mutta yleensä sitä esiintyy lapsilla ja nuorilla.

Tyypin 2 diabetes

on yleisin diabeteksen muoto, ja sen osuus on 90 % diabetestapauksista. Tyypin 2 diabetesta esiintyy yleisimmin aikuisilla.

Yleiskatsaus diabetekseen

...jatkuu

Raskausdiabetes, lukeutuu muuntyyppisiin diabeetteksiin. Se voi kehittyä raskauden aikana ja sen komplikaatiot vaikuttavat sekä äitiin että lapseen.

Diabetes voi heikentää immuunijärjestelmän kykyä **taistella infektioita vastaan**, varsinkin jos sen aiheuttamia ongelmia ei kompensoida riittävän hyvin.

Tällä hetkellä diabetekseen ei ole olemassa parannuskeinoja, mutta **ennaltaehkäisevän- ja muun hoidon sekä elämäntapamuutosten avulla sen kanssa voi elää pitkän ja terveen elämän!**

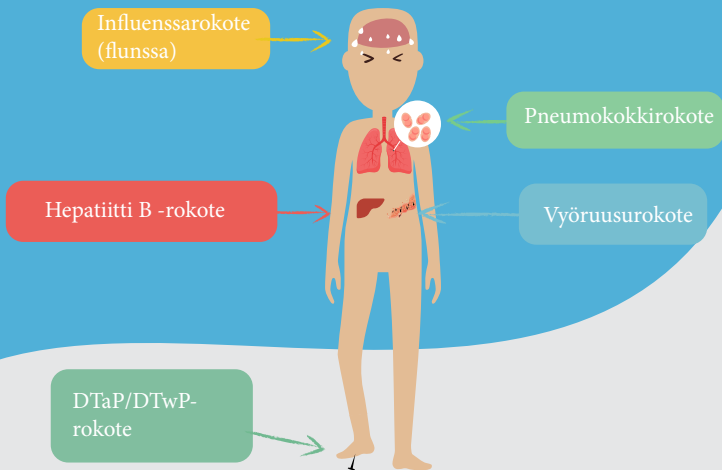

Keskeiset rokotteet

Tiedetään, että **diabeetikot** ovat alttiimpia rokotteilla ehkäistävien sairauksien aiheuttamille terveysriskeille.

Centers for Disease Control and Preventionin (Yhdysvaltain taudinvalvontakeskuksen, CDC) suositusten mukaan nämä viisi keskeistä rokotetta voivat auttaa lieventämään näitä riskejä:

- Tiettyjä rokotteita ei suositella ihmisille, joiden immuunijärjestelmän toiminta on heikentynyt. **Keskustele terveydenhuollon ammattilaisen kanssa tapauskohtaisesti.**
- Pidä tämä mielessä: rutiiniluontoiset sairaalakäynnit tarjoavat mahdollisuuden diabeteksen hoitoon, seurantaan ja potilaan jatkuvaan ohjeistamiseen.

COVID-19

11. marraskuuta 2020 WHO määritteli COVID-19:n, vastikään löydetyn koronaviruksen aiheuttaman **tarttuvan hengityselinsairauden**, maailmanlaajuiseksi pandemiaksi, joka vaikuttaa kaiken ikäisiin ihmisiin.

- Oireet alkavat yleensä 3-7 päivän kuluttua virukselle altistumisesta, mutta joissakin tapauksissa oireiden ilmentymisessä on voinut kestää jopa 14 päivää.

Yleisiä oireita

Kuume

Yskä

Hengitysvaikeudet

Väsymys

Lihaskipu

- Harvinaisia ja vakavia komplikaatioita ovat keuhkotulehdus, munuaissairaus ja jopa kuolema.
- Diabeetikkoja pidetään **korkean riskin riskiryhmänä COVID-19:n suhteen**, ja he kärsivät todennäköisemmin vakavista oireista.
- COVID-19:n vakavuus on **yhdistetty korkeampaan ikään** (>60 vuotta) ja **useisiin perussairauksiin**. Viimeaikaisten tietojen mukaan miespuolisilla potilasryhmillä on hieman korkeampi sairastumisriski.

COVID-19

...jatkuu

Korkeamman riskin COVID-19:n vakavaan muotoon sairastumisen takia, on tärkeää, että diabeetikot sisällytetään rokotusohjelmien ensisijaisiin kohderyhmiin.

Syyskuuhun 2021 mennessä Euroopan lääkevirasto (EMA) on antanut luvan seuraavien COVID-19-rokotteiden käyttöön Euroopan unionissa: **Comirnaty** (Pfizer-BioNTech), **Spikevax** (Moderna), **Vaxzevria** (AstraZeneca), and **Janssen**.

Tietoon perustuva päätös

On elintärkeää, että raketietoisuutta ja rokotushaluttomuutta käsitellään **avoimen vuoropuhelun kautta**, ja että keskustelu **perustuu tieteelliseen näyttöön**. On otettava käyttöön tietoon perustuva ja yhteinen päätöksentekomalli, joka mahdollistaa **koko elämänsäkaaren kattavan lähestymistavan rokotuksiin!**

European Patients' Forum Charter on Patient Empowerment (potilaiden vaikutusmahdollisuuksien parantamista koskeva eurooppalaisen potilasfoorumien peruskirja) puhuu potilaskeskeisten terveydenhuollon käytäntöjen puolesta seuraavien periaatteiden kautta:

Olet enemmän kuin sairautesi!

Vaikutusmahdollisuutesi ovat niin suuret kuin haluat niiden olevan.

Olet tasavertainen kumppani kaikissa terveyttäsi koskevilla päätöksissä.

Voit pyytää tarvitsemasi tietoja helposti ymmärrettävässä muodossa. Näihin tietoihin kuuluu myös oma terveystietokorttisi.

Terveydenhuollon ammattihenkilöt ja terveydenhuoltojärjestelmämme toimivat aktiivisesti edistääksesi jokaisen yksilön terveysosaamista.

Saat omaan hoitoosi tarvitsemaasi jatkuvaa tukea. Kysy vapaasti!

Kokemuksesi ovat olennaisen tärkeitä tasa-arvoisen terveydenhuollon mittareita.

Voit myös osallistua terveydenhoitopalveluiden arvioimiseen ja yhdessä suunnitteluun, jotta ne toimisivat paremmin kaikille.